

1. Vliv mezinárodního obchodu službami na strukturu platební bilance ČR

- **Obrat v mezinárodním obchodu službami byl v letech 2005 a 2006 zhruba 7,5krát nižší než obrat obchodu zbožím**

Mezinárodní obchod službami v letech 2005 a 2006 byl v České republice - měřeno výsledkem v podobě rozdílu mezi vývozem a dovozem - ve srovnání s bilancí zbožových toků zhruba o polovinu menší. Jestliže v roce 2006 činil přebytek vývozu nad dovozem zboží vyjádřený v běžných cenách 68,2 mld. Kč¹, pak bilance služeb dosáhla 34,6 mld. Kč (v roce 2005 šlo v obdobném srovnání o 59,4, resp. 36,5 mld. Kč). Pro období před rokem 2005 však bylo charakteristické, že obchodní bilance byla deficitní při stabilních přebytcích bilance služeb (graf č. 5).

Srovnáme-li ovšem mezinárodní obchod zbožím a službami podle obrátu, je vidět výrazně vyšší hodnotu toků zbožím ve srovnání s toky služeb. Zatímco zbožový obrat se v roce 2005 přibližoval hranici čtyř bilionů Kč (3 677,8 mld. Kč) a v roce 2006 ji převýšil (4 219,8 mld. Kč), obrat v obchodu službami se v uvedených letech pohyboval nad půl bilionem Kč (527,5 mld., resp. 566,2 mld. Kč). Přírůstek v obchodu službami byl přitom meziročně přibližně dvakrát pomalejší než přírůstek obchodu zbožím – obrat zahraničního obchodu zbožím stoupl v roce 2006 proti roku 2005 o 14,7 %, u služeb pak o 7,3 %.

- **Obchod zbožím roste rychleji než obchod službami ...**

Při porovnání směrů obchodu lze nalézt v posledních dvou letech významnější změny v dynamice. Jestliže v roce 2006 rostl dovoz i vývoz zboží stejným tempem (14,7 %), pro obchod službami byl patrný rychlejší růst jejich dovozu (8,3 %) oproti vývozu (6,5 %), což vedlo k meziročnímu ztenčení bilance služeb, neboť v roce 2005 stouply příjmy z vývozu služeb o 14,1 % při podstatně nižší dynamice výdajů na jejich dovoz (6,5 %).

V nominálním vyjádření činila v roce 2006 hodnota zboží vyvezeného z ČR 2 144 mld. Kč², export služeb dosáhl hodnoty 300,4 mld. Kč. Na straně dovozů³ činil obdobný poměr 2 075,8 mld., resp. 265,8 mld. Kč. Proti roku 2005 tak stoupl vývoz zboží o 275,4 mld. Kč a vývoz služeb o 18,4 mld. Kč.

Výdaje na dovoz zboží do ČR se ve srovnání s rokem 2005 zvýšily o 266,6 mld. Kč, výdaje na dovoz služeb pak o 20,3 mld. Kč.

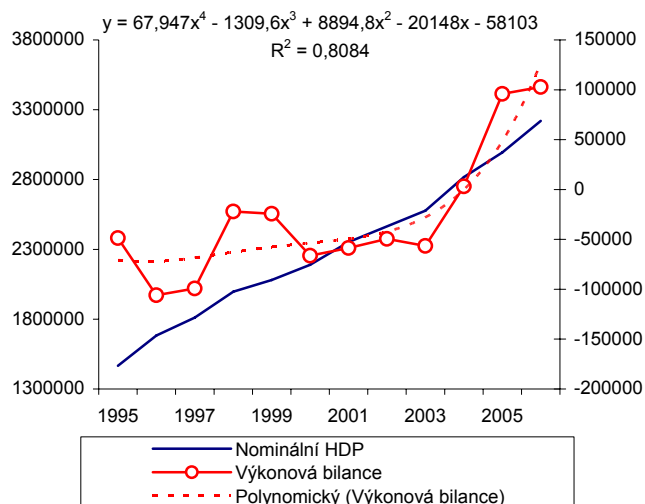
- **... což odráží neměnnost sektorálních proporcí za celou českou ekonomiku**

I v mezinárodním obchodě ČR se tak odrážejí sektorální proporce české ekonomiky, pro něž je typické udržování silného podílu sekundárního sektoru v neprospěch sektoru terciárního – podíl služeb na hrubé přidané hodnotě v české ekonomice nenarůstá tak, jak by odpovídalo stupni ekonomického vyspívání měřeného růstem HDP v paritě kupní síly na jednoho obyvatele. Silné zastoupení sekundárního sektoru je dáno významnou změnou struktury založené na vlastnictví a silných kapitálových tocích vyhledávajících zatím zejména průmysl, především zpracovatelský.

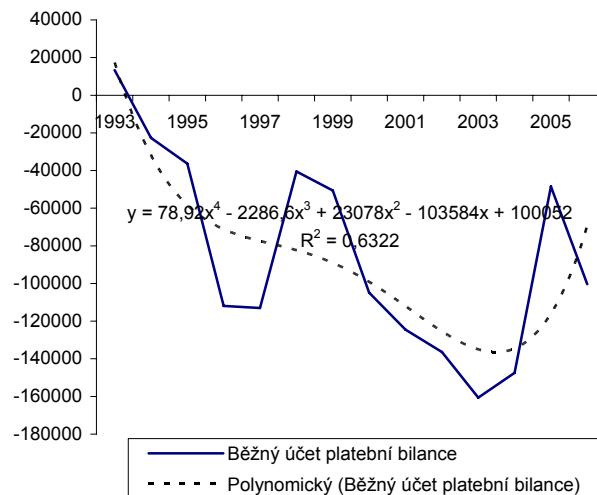
¹ V intencích změněné metodiky je hodnota obchodní bilance uváděna podle čísel platební bilance, tedy dovoz i vývoz v cenách FOB.

² V cenách FOB podle platební bilance ČR.

³ V cenách FOB podle platební bilance ČR.

Graf č. 1 Nominální HDP a výkonová bilance
(v mil. Kč)

Pramen: ČSÚ, ČNB

Graf č. 2 Běžný účet platební bilance ČR
(v mil. Kč)

Pramen: ČNB